

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ
ТИМЧАСОВОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

30 квітня 2024 р.

Київ

№ 1-р/тк

Справа № 324/60/107-рп/к.23

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Товариство з обмеженою відповідальністю «Київська обласна енергопостачальна компанія» (далі – ТОВ «Київська обласна ЕК», Товариство, Відповідач) у період з **01 січня 2019 року по 29 грудня 2023 року** займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Київської області, оскільки на цьому ринку не мало жодного конкурента.

ТОВ «Київська обласна ЕК» відмовило ОСББ «Калинова фортеця» в укладенні договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг.

За результатом розгляду справи № 324/60/107-рп/к.23 такі дії ТОВ «Київська обласна ЕК» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Київської області, що є порушенням, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

На ТОВ «Київська обласна ЕК» накладено штраф у розмірі 275 579 грн.

Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України (далі – Колегія), розглянувши матеріали справи № 324/60/107-рп/к.23 про порушення ТОВ «Київська обласна ЕК» законодавства про захист економічної конкуренції та подання Другого відділу досліджень і розслідувань Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 29.12.2023 № 60-03/293п з попередніми висновками у зазначеній справі,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 12.09.2023 № 8-01/226-АМ Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України розглянуло заяву голови правління об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Калинова фортеця» гр. Мезен О.М. (далі – ОСББ «Калинова фортеця», Заявник) від 12.09.2023 № 12/09/2023-2 (вх. Відділення № 60-01/64-АМ від 14.09.2023) щодо правомірності дій товариства з обмеженою відповідальністю «Київська обласна енергопостачальна компанія» (далі – Заява).

- (2) Розгляд Заяви здійснено відповідно до Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (в редакції від 03.06.2016, яка діє станом на дату надходження Заяви) (далі – Правила).
- (3) За результатами попереднього розгляду Заяви встановлено, що її подано без додержання вимог, викладених у пункті 18 Правил, а саме, не надані документи та інші матеріали, що підтверджують викладені в Заяві обставини.
- (4) В результаті цього Відділення направило Заявнику лист від 20.09.2023 № 60-02/3981 про залишення заяви без руху.
- (5) Листом від 26.09.2023 № 26/09/2023 (вх. Відділення № 60-01/3234 від 27.09.2023) Заявник надав Відділенню запитувані документи.
- (6) Відділення на юридичну адресу ТОВ «Київська обласна ЕК» надіслало вимогу про надання інформації від 28.09.2023 № 60-02/4130.
- (7) Листом від 11.10.2023 № 3227 (вх. Відділення № 60-01/3386 від 11.10.2023) ТОВ «Київська обласна ЕК» надало Відділенню відповідну інформацію на вимогу від 28.09.2023 № 60-02/4130.
- (8) Відділення на юридичну адресу приватного акціонерного товариства «ДТЕК Київські регіональні електромережі» (далі – ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі») надіслало вимогу про надання інформації від 27.09.2023 № 60-02/4115.
- (9) Листом від 06.10.2023 № 08/100/8775 (вх. Відділення № 60-01/1535кі від 06.10.2023) ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» надало Відділенню відповідну інформацію на вимогу від 27.09.2023 № 60-02/4115.
- (10) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 19.12.2023 № 60/107-рп/к розпочато розгляд справи № 324/60/107-рп/к.23 у зв'язку з наявністю в діях ТОВ «Київська обласна ЕК» ознак порушення, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг у межах Київської області.
- (11) Листом від 19.12.2023 № 60-02/5275 направлено копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 19.12.2023 № 60/107-рп/к про початок розгляду справи № 324/60/107-рп/к.23 на юридичну адресу ТОВ «Київська обласна ЕК».
- (12) Листом від 19.12.2023 № 60-02/5276 направлено Заявнику копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 19.12.2023 № 60/107-рп/к про початок розгляду справи № 324/60/107-рп/к.23.
- (13) Листом від 29.12.2023 № 60-02/5456 копію подання від 29.12.2023 № 60-03/293п з попередніми висновками у справі № 324/60/107-рп/к.23 направлено на юридичну адресу ТОВ «Київська обласна ЕК» та вручено 05.01.2024.

- (14) Листом від 29.12.2023 № 60-02/5454 копію подання від 29.12.2023 № 60-03/293п з попередніми висновками у справі № 324/60/107-рп/к.23 направлено Заявнику та вручено 05.01.2024.
- (15) Листом від 09.01.2024 № 99 (вх. Відділення № 60-01/113 від 10.01.2024) ТОВ «Київська обласна ЕК» надало Відділенню письмові пояснення щодо змісту подання.
- (16) Листом від 25.01.2024 № 287 (вх. Відділення № 60-01/312 від 25.01.2024) ТОВ «Київська обласна ЕК» надало Відділенню додаткові документи у справі № 324/60/107-рп/к.23.

2. СТОРОНИ У СПРАВІ

- (17) Заявником у справі є об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Калинова фортеця» (08147, Київська обл., Бучанський р-н, с. Софіївська Борщагівка, вулиця Шалімова Академіка, буд. 67-А; ідентифікаційний код юридичної особи 44648299).
- (18) Основним видом діяльності ОСББ «Калинова фортеця» за КВЕД є 81.10. Комплексне обслуговування об'єктів.
- (19) Відповідачем у справі є ТОВ «Київська обласна ЕК» (08132, Київська обл., Бучанський р-н, м. Вишневе, вул. Київська, буд. 8 В; ідентифікаційний код юридичної особи 42094646).
- (20) Згідно з даними з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ТОВ «Київська обласна ЕК» є юридичною особою, зареєстрованою Києво-Святошинською районною державною адміністрацією Київської області 26.04.2018, ідентифікаційний код юридичної особи 42094646.
- (21) Місцезнаходження юридичної особи: 08132, Київська обл., Бучанський р-н, м. Вишневе, вул. Київська, буд. 8 В.
- (22) Основним видом діяльності Товариства за КВЕД є 35.14. Торгівля електроенергією.
- (23) ТОВ «Київська обласна ЕК» здійснює діяльність відповідно до статуту, поточна редакція якого затверджена рішенням учасника від 30.05.2023 (далі – Статут).
- (24) Відповідно до Статуту основною метою діяльності Товариства є здійснення підприємницької діяльності з метою одержання прибутку та наступного його розподілу між учасниками.
- (25) Згідно зі Статутом предметом діяльності Товариства, зокрема, є торгівля електроенергією, постачання електричної енергії.
- (26) Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14.06.2018 № 429 (зі змінами) (далі – Постанова) видано ТОВ «Київська обласна ЕК» ліцензію на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу.
- (27) Тобто ТОВ «Київська обласна ЕК» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (28) Відділення здійснило дослідження становища ТОВ «Київська обласна ЕК» на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Київської області відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та з урахуванням пункту 2.2 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (із змінами) (далі – Методика), згідно з переліком дій, передбачених підпунктами 2.1.1 – 2.1.11 Методики, та встановило таке.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (29) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (30) *Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є ТОВ «Київська обласна ЕК», яке надає послуги постачання електричної енергії побутовим споживачам як постачальник універсальних послуг.*
- (31) *Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.*
- (32) Конкретною послугою, яку надає Товариство, є послуги постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Київської області.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (33) Згідно з пунктом 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (34) Відповідно до пункту 4.2 Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (35) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії»:

- електрична енергія - енергія, що виробляється на об'єктах електроенергетики і є **товаром**, призначеним для купівлі-продажу;
  - електропостачальник - суб'єкт господарювання, який здійснює продаж електричної енергії за договором постачання електричної енергії споживачу;
  - постачальник універсальної послуги - визначений відповідно до цього закону електропостачальник, який виконує зобов'язання щодо надання універсальної послуги;
  - постачання електричної енергії - продаж, включаючи перепродаж, електричної енергії.
- (36) Електрична енергія є стандартизованим товаром, який за своїми споживчими показниками не має товарів-замінників.
- (37) Жоден інший товар за ознаками взаємозамінності, визначеними Методикою, не може замінити електричну енергію для задоволення потреб споживачів.
- (38) Тобто товаром (послугами), щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ТОВ «Київська обласна ЕК», є послуги постачання електричної енергії.
- (39) Постачання електричної енергії ТОВ «Київська обласна ЕК» як постачальником універсальної послуги для забезпечення потреб електроустановок, зокрема побутових споживачів, здійснюється на підставі договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, який є Типовим договором (додаток 6 до Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14.03.2018 № 312 (із змінами).
- (40) Ціни (тарифи) на послуги постачальника універсальних послуг визначаються у встановленому законодавством порядку.
- (41) Відповідно до додатка 3 (Фіксовані ціни на електричну енергію для побутових споживачів) Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 483 (далі – Постанова № 483), фіксована ціна на електричну енергію в гривнях за 1 кВт·год з податком на додану вартість **становить 2,64.**

3.2.2. *Перелік основних покупців (споживачів, користувачів)*

- (42) Пунктом 1.3 Методики визначено, що споживач - юридична чи фізична особа, яка здійснює діяльність з придбання та використання товарів, послуг, робіт на відповідному товарному (товарних) ринку (ринках).
- (43) Відповідно до додатка 3 до «Методичних рекомендацій щодо передачі даних побутових та малих непобутових споживачів постачальнику електричної енергії, на якого відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» покладається виконання функції універсальної послуги на закріпленій території» затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), від 26.10.2018 № 1268, за ТОВ «Київська обласна ЕК», закріплена територія Київської області.

- (44) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» побутовий споживач - індивідуальний побутовий споживач (фізична особа, яка використовує електричну енергію для забезпечення власних побутових потреб, що не включають професійну та/або господарську діяльність) або колективний побутовий споживач (юридична особа, створена шляхом об'єднання фізичних осіб - побутових споживачів, яка розраховується за електричну енергію за показами загального розрахункового засобу обліку в обсязі електричної енергії, спожитої для забезпечення власних побутових потреб таких фізичних осіб, що не включають професійну та/або господарську діяльність).
- (45) Відповідно до пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» електрична енергія, що купується у постачальника універсальних послуг та споживається у багатоквартирних житлових будинках на технічні цілі (аварійне та евакуаційне освітлення, роботу індивідуальних теплових пунктів, котелень, ліфтів, насосів, замково-переговорних пристроїв, протипожежних систем, систем вентиляції, димовидалення та кондиціонування, систем сигналізації, авіаційних маяків, що належать власникам квартир багатоквартирного будинку на праві спільної власності) та освітлення дворів, східців і номерних знаків оплачується за цінами, за якими постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії побутовим споживачам.
- (46) Заявником у справі є об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Калинова фортеця». Загальними зборами співвласників багатоквартирного будинку, проведеними 19.02.2022, затверджено рішення, відповідно до якого ОСББ «Калинова фортеця» відмовилося від послуг з утримання будинку та прибудинкової території, які надавало ТОВ «Мейрін-ЛТД», та почало самостійно здійснювати утримання багатоквартирного будинку. У зв'язку із цим ОСББ «Калинова фортеця» звернулося до ТОВ «Київська обласна ЕК» із заявою-приєднанням до умов договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг.
- (47) Враховуючи викладене, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків у частині споживання електричної енергії для технічних потреб багатоквартирних житлових будинків прирівняні до категорії побутових споживачів.
- (48) Отже, основними споживачами послуги постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг у межах Київської області визначено побутових споживачів, для забезпечення потреб електроустановок яких здійснюється постачання електричної енергії ТОВ «Київська обласна ЕК».

3.2.3. *Визначення товарних меж ринку*

- (49) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (50) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
  - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;

- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах;
  - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (51) Під час проведення дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група) і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (52) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і в виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (53) Як зазначалося раніше, електрична енергія є стандартизованим товаром, який за своїми споживчими показниками не має товарів-замінників.
- (54) Згідно зі статтею 63 Закону України «Про ринок електричної енергії» універсальні послуги надаються постачальником таких послуг виключно побутовим та малим непобутовим споживачам.
- (55) Універсальна послуга – постачання електричної енергії побутовим та малим непобутовим споживачам, що гарантує їхні права бути забезпеченими електричною енергією визначеної якості на умовах, визначених відповідно до цього Закону, на всій території України.
- (56) Постачальник універсальних послуг не може відмовити побутовому та/або малому непобутовому споживачу, який знаходиться на території здійснення його діяльності, в укладенні договору постачання електричної енергії.
- (57) Механізм формування цін на електричну енергію для побутових та малих непобутових споживачів під час надання універсальних послуг встановлено Порядком формування цін на універсальні послуги, затвердженим постановою НКРЕКП від 05.10.2018 № 1177 (далі – Порядок).
- (58) Відповідно до пункту 2.1 глави 2 Порядку в рамках покладення спеціальних обов'язків із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів відпуск електричної енергії побутовим споживачам здійснює постачальник універсальних послуг за фіксованими цінами, які, як вже зазначено, встановлено додатком 3 до Постанови № 483.
- (59) У той же час відповідно до статті 72 Закону України «Про ринок електричної енергії» та пункту 3.1.10 глави 3.1 розділу III Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14.03.2018 № 312 (із змінами) (далі – ПРРЕЕ), споживачі мають право вільно обирати електропостачальника.
- (60) Згідно із частиною другою статті 58 Закону України «Про ринок електричної енергії» та пункту 5.5.4 глави 5.5 розділу V ПРРЕЕ побутові споживачі та малі непобутові споживачі мають право на отримання універсальних послуг відповідно до зазначеного Закону.

- (61) Отже, побутові споживачі не обмежені у праві вибору електропостачальника, а саме суб'єкта господарювання, який у встановленому порядку отримав ліцензію на постачання електричної енергії споживачу та уклав договори, обов'язковість укладання яких визначена законодавством у сфері енергетики.
- (62) Однак ціна, за якою здійснює постачання електричної енергії постачальник універсальних послуг побутовим споживачам, є значно нижчою за вільні ринкові ціни, що формуються на роздрібному ринку електричної енергії з урахуванням всіх економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних із постачанням електричної енергії споживачу.
- (63) Тобто умови обороту електричної енергії, яка постачається для потреб побутових споживачів, свідчать про те, що електрична енергія, яку постачає постачальник універсальної послуги за фіксованими цінами, не є взаємозамінною з електричною енергією, яку постачають інші постачальники за вільними ринковими цінами або за регульованими цінами, оскільки заміна постачальника універсальної послуги на будь-якого іншого постачальника призведе до суттєвого зростання витрат, пов'язаних із придбанням електричної енергії.
- (64) Разом із тим згідно з інформацією, наведеною в додатку 3 до Постанови № 483, фіксовані ціни на електричну енергію для побутових споживачів установлюються для індивідуальних та колективних побутових споживачів (зокрема гуртожитків), а також споживачів, які визначені в абзацах одинадцятому – чотирнадцятому пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії».
- (65) Відповідно до абзацу одинадцятого пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» електрична енергія, що купується у постачальника універсальних послуг та **споживається у багатоквартирних житлових будинках на технічні цілі** (аварійне та евакуаційне освітлення, роботу індивідуальних теплових пунктів, котелень, ліфтів, насосів, замково-переговорних пристроїв, протипожежних систем, систем вентиляції, димовидалення та кондиціонування, систем сигналізації, авіаційних маяків, **що належать власникам квартир багатоквартирного будинку на праві спільної власності**) та освітлення дворів, сходових і номерних знаків, **оплачується за цінами, за якими постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії побутовим споживачам.**
- (66) Тобто об'єднання співвласників багатоквартирних будинків у частині споживання електричної енергії для технічних потреб багатоквартирних житлових будинків прирівняні до категорії побутових споживачів.
- (67) Отже, враховуючи інформацію, наведену в Заяві ОСББ «Калинова фортеця», та результати аналізу особливостей постачання електричної енергії окремими електропостачальниками для потреб окремих груп споживачів, **товарними межами ринку визначено послуги постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг.**

3.2.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (68) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за

межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (69) Згідно з пунктом 13 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» під час здійснення заходів з відокремлення оператора системи розподілу вертикально інтегрований суб'єкт господарювання повинен до 1 січня 2019 року вжити заходів для відокремлення оператора системи розподілу від виробництва, передачі, постачання електричної енергії шляхом створення відповідних суб'єктів господарювання.
- (70) Разом із тим пунктом 13 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що з метою забезпечення надійного та безперервного постачання електричної енергії побутовим та малим непобутовим споживачам, відокремлення оператора системи розподілу, кількість приєднаних споживачів до системи розподілу якого перевищує 100 тисяч, здійснюється з урахуванням вимог цього пункту, а саме:
- суб'єкт господарювання, створений у результаті здійснення заходів з відокремлення з метою забезпечення постачання електричної енергії споживачам, у строк не пізніше ніж 12 місяців з дня набрання чинності цим законом зобов'язаний в установленому порядку отримати ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії;
  - упродовж п'яти років з 1 січня 2019 року такий електропостачальник, який отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії виконує функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території, яка визначається як область, міста Київ та Севастополь, Автономна Республіка Крим, на якій до відокремлення провадив свою діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом вертикально інтегрований суб'єкт господарювання.
- (71) На виконання зазначених вимог законодавства щодо відокремлення оператора системи розподілу створено ТОВ «Київська обласна ЕК».
- (72) ТОВ «Київська обласна ЕК» отримало ліцензію на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, яка видана постановою НКРЕКП від 14.06.2018 № 429.
- (73) Разом із тим за результатом аналізу інформації, наведеної в Переліку постачальників універсальних послуг на закріпленій території, що є додатком 3 до Методичних рекомендацій щодо передачі даних побутових та малих непобутових споживачів постачальнику електричної енергії, на якого відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» покладається виконання функції універсальної послуги на закріпленій території, затверджених постановою НКРЕКП від 26.10.2018 № 1268, встановлено, що закріпленою територією для ТОВ «Київська обласна ЕК» є Київська область.
- (74) При цьому частиною другою статті 63 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що в межах території здійснення діяльності одного постачальника універсальних послуг не допускається здійснення діяльності іншими постачальниками універсальних послуг.
- (75) Отже, отримання послуги з постачання електричної енергії для потреб побутових споживачів постачальником універсальних послуг можливе лише в суб'єкта

господарювання, який має ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії та виконує функції постачальника універсальних послуг на відповідній закріпленій території.

- (76) Враховуючи викладене та з урахуванням місцезнаходження електроустановок ОСББ «Калинова фортеця» (багатоповерховий житловий будинок), які знаходяться за адресою: вул. Академіка Шалімова, буд. 67-А, с. Софіївська Борщагівка, Київська область, послугу постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг можливо замовити лише в суб'єкта господарювання, який має ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії та виконує функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території, у цьому випадку – на території Київської області.
- (77) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг із постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг, враховуючи особливості здійснення Товариством господарської діяльності з постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, є територія Київської області.

3.2.5. *Проміжок часу, щодо якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку, – часові межі ринку*

- (78) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (79) Часовими межами ринку послуг із постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Київської області ТОВ «Київська обласна ЕК» визначено період з 01 січня 2019 року (початок здійснення функцій постачальника універсальних послуг) по 29 грудня 2023 року, тобто проміжок часу, протягом якого незмінними залишалися структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.2.6. *Визначення потенційних конкурентів*

- (80) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які: мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (81) Пунктом 1.3 Методики визначено, що **бар'єри вступу на ринок** – обставини, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (82) Відповідно до пункту 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

- (83) ТОВ «Київська обласна ЕК» є електропостачальником, на якого відповідно до пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» покладено функції постачальника універсальної послуги, у межах якої, зокрема, надається послуга з постачання електричної енергії побутовим споживачам.
- (84) Отже, ТОВ «Київська обласна ЕК» є єдиним суб'єктом господарювання, яке надає послуги з постачання електричної енергії побутовим споживачам як постачальник універсальних послуг у межах Київської області.

3.2.7. Установлення монопольного (домінуючого) становища ТОВ «Київська обласна ЕК»

- (85) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
  - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (86) ТОВ «Київська обласна ЕК» включено до Переліку постачальників універсальних послуг на закріпленій території, затвердженого постановою НКРЕКП «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо передачі даних побутових та малих непобутових споживачів постачальнику електричної енергії, на якого відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» покладається виконання функції універсальної послуги на закріпленій території» від 26.10.2018 № 1268.
- (87) Відповідно до частини другої статті 63 Закону України «Про ринок електричної енергії» у межах території здійснення діяльності одного постачальника універсальних послуг не допускається здійснення діяльності іншими постачальниками універсальних послуг. Таке ж положення міститься й у пункті 3.1.1 глави 3.1 розділу III Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312 (із змінами).
- (88) ТОВ «Київська обласна ЕК», яке створено в результаті здійснення заходів із відокремлення оператора системи розподілу, виконує функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території – адміністративній території Київської області.
- (89) Отже, ТОВ «Київська обласна ЕК» є єдиним постачальником універсальної послуги постачання електричної енергії побутовим споживачам за фіксованими цінами в територіальних межах Київської області. А відтак відповідно до статті 63 Закону України «Про ринок електричної енергії» та пункту 3.1.1 глави 3.1 розділу III Правил роздрібного ринку електричної енергії на умовах універсальної послуги на території Київської області електричну енергію побутовим споживачам може постачати лише один суб'єкт господарювання – постачальник універсальних послуг ТОВ «Київська обласна ЕК». Інша альтернатива для побутових споживачів отримати електричну енергію за фіксованими цінами та на умовах універсальної послуги відсутня, оскільки послуги надають визначені постачальники універсальних послуг на визначеній території.

- (90) Отже, у розумінні положень абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за результатами господарської діяльності в період з 01 січня 2019 року по 29 грудня 2023 року ТОВ «Київська обласна ЕК» займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Київської області, оскільки на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (91) Взаємовідносини, які виникають під час купівлі-продажу електричної енергії між електропостачальником та споживачем, а також їх взаємовідносини з іншими учасниками роздрібного ринку електричної енергії регулюються, зокрема, Законом України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) та Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312.
- (92) Пунктом 7 постанови НКРЕКП від 14.03.2018 № 312 визначено, що договір про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг укладається шляхом приєднання до умов договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, опублікованого в засобах масової інформації та на веб-сайті постачальника, шляхом оплати рахунка, отриманого від постачальника універсальної послуги, або фактичного споживання будь-яких обсягів електричної енергії (за умови надання рахунка постачальником універсальної послуги), або підписання заяви-приєднання до умов договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг.
- (93) Зазначене кореспондується з пунктом 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, яким передбачено, що з метою забезпечення надійного та безперервного постачання електричної енергії побутовим та малим побутовим споживачам відокремлення оператора системи розподілу, кількість приєднаних споживачів до системи розподілу якого перевищує 100 тисяч, здійснюється з урахуванням вимог цього пункту, а саме: фактом приєднання споживача до умов договору постачання універсальних послуг (акцептування договору) є вчинення споживачем будь-яких дій, що засвідчують його бажання укласти договір, зокрема надання підписаної заяви про приєднання, оплата рахунка постачальника універсальної послуги та/або факт споживання електричної енергії.
- (94) Відповідно до пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону передача постачальнику універсальних послуг персональних даних побутових та малих побутових споживачів під час здійснення заходів з відокремлення оператора системи розподілу не потребує отримання згоди та повідомлення таких споживачів про передачу персональних даних і вважається такою, що здійснена в загальносупільних інтересах з метою забезпечення постачання електричної енергії споживачам.
- (95) Згідно із частиною першою статті 63 Закону універсальні послуги надаються постачальником таких послуг виключно побутовим та малим побутовим споживачам.

- (96) Постачальник універсальних послуг не може відмовити побутовому та малому побутовому споживачу, які знаходяться на території здійснення його діяльності, в укладенні договору постачання електричної енергії.
- (97) Частиною третьою статті 63 Закону передбачено, що постачальник надає універсальні послуги за економічно обґрунтованими, прозорими та недискримінаційними цінами, що формуються ним відповідно до методики (порядку), затвердженої Регулятором, та включають, зокрема, ціну купівлі електричної енергії на ринку електричної енергії, ціну (тариф) на послуги постачальника універсальних послуг, ціни (тарифи) на послуги оператора системи передачі та оператора системи розподілу відповідно до укладених договорів про надання відповідних послуг.
- (98) Постачальник універсальних послуг оприлюднює ціни на універсальні послуги не пізніше ніж за 20 днів до їх застосування.
- (99) Ціна (тариф) на послуги постачальника універсальних послуг визначається за результатами проведення конкурсу з визначення постачальника універсальних послуг.
- (100) Якщо конкурс на визначення постачальника універсальних послуг не відбувся, ціна (тариф) на послуги тимчасово призначеного постачальника універсальних послуг встановлюється Регулятором відповідно до затвердженої ним методики із дотриманням вимог статті 7 Закону.
- (101) Постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії у порядку, визначеному правилами роздрібного ринку, та на умовах договору постачання універсальних послуг. Договір про постачання універсальних послуг є публічним договором приєднання та розробляється постачальником універсальної послуги на підставі типового договору, форма якого затверджується Регулятором. Постачальник універсальних послуг розміщує договір постачання універсальних послуг на своєму офіційному веб-сайті (частина четверта статті 63 Закону).
- (102) Відповідно до пункту 1.2.8 глави 1.2 розділу I ПРРЕЕ постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії на підставі договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, який є публічним договором приєднання та зміст якого визначається постачальником універсальних послуг на основі Типового договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, який є додатком 6 до ПРРЕЕ, та який укладається в порядку, установленому ПРРЕЕ. **Постачальник універсальної послуги не може відмовити побутовому споживачу, малому побутовому споживачу або іншому споживачу, який відповідно до законодавства має право на отримання універсальних послуг, електроустановки якого розташовані на території діяльності постачальника універсальної послуги, в укладенні такого договору за умов наявності у споживача чинного договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії.**
- (103) Пунктом 1.2.15 глави 1.2 розділу I ПРРЕЕ встановлено, що укладення, внесення змін, продовження строку дії чи розірвання будь-якого з договорів, передбаченого цими Правилами, здійснюється відповідно до вимог законодавства та цих Правил. Для договорів, які укладаються шляхом приєднання до умов договору, укладення договору можливе шляхом підписання заяв-приєднань, оплати виставленого рахунку, споживання будь-якого обсягу електричної енергії (за умов відсутності направлених заперечень щодо договірних умов в цілому чи частково) через особистий кабінет в електронній формі.

- (104) Відповідно до розділу II Кодексу систем розподілу, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 310, договір про надання послуг з розподілу електроенергії – домовленість сторін про доступ до системи розподілу, яка укладається між оператором системи розподілу, що здійснює розподіл електроенергії на території ліцензованої діяльності, та користувачем.
- (105) Укладання договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії є обов'язковим та першочерговим для того, щоб споживати електричну енергію. Тобто договір про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії є передумовою для укладення, зокрема, договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг.
- (106) Відповідно до пункту 2.1.1 глави 2.1 розділу II ПРРЕЕ результатом розподілу (передачі) електричної енергії на роздрібному ринку є забезпечення можливості отримання відповідним суб'єктом роздрібного ринку електричної енергії необхідного обсягу електричної енергії та рівня електричної потужності із забезпеченням параметрів якості електропостачання, які відповідають установленим стандартам, та категорії надійності електрозабезпечення відповідно до договору в точках приєднання електроустановок учасників роздрібного ринку.
- (107) Оператор системи зобов'язаний укласти договори про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії з усіма споживачами, електроустановки яких приєднані до електричних мереж на території діяльності відповідного оператора системи. Не допускається розподіл (передача) електричної енергії до точки розподілу електроустановки споживача за відсутності чинного договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії з таким споживачем, крім випадку здійснення розподілу (передачі) електричної енергії оператором системи до власних електроустановок.
- (108) Ініціатором укладення договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії в разі зміни споживача, форми власності чи власника електроустановки є споживач.

4.2. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (109) Відділення за результатами розгляду Заяви встановило, що між ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» і ТОВ БМК «Софіївська» (нова назва – ТОВ «Мейрін-ЛТД») (ідентифікаційний код юридичної особи 37359825) укладено договір про надання послуг з розподілу електричної енергії о/р 220065500 по будинку за адресою: вул. Шалімова Академіка, буд. 67-А, с. Софіївська Борщагівка, Київська область.
- (110) Між ТОВ «Мейрін-ЛТД» і ТОВ «Київська обласна ЕК» на підставі заяви-приєднання від 20.12.2018 укладено договір про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг від 01.01.2019 № 420081725, відповідно до якого здійснювалося постачання електричної енергії, зокрема, будинку за адресою: вул. Шалімова Академіка, буд. 67-А, с. Софіївська Борщагівка, Київська обл.
- (111) Згідно з паспортом точки (точок) розподілу електричної енергії, що є додатком № 2А до договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії о/р 220065500, у ТОВ «Мейрін-ЛТД» були ЕІС-коди точок розподілу: 62Z7221988666342, 62Z8899531266748, 62Z7979866693336, 62Z1454594980720,

62Z0636687941879 на установках 62Z025708947780X, 62Z0636687941879, 62Z4728926407812.

- (112) 04 січня 2021 року на адресу ТОВ «Київська обласна ЕК» від ТОВ «Мейрін-ЛТД» надійшла заява-приєднання до договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг вх. 68, у якій було вказано 33 ЕІС-коди точок комерційного обліку за об'єктом споживача.
- (113) 01 лютого 2021 року договір про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг № 420081725 підписано між сторонами в паперовій формі.
- (114) При цьому Товариство повідомило, що між ТОВ «Київська обласна ЕК» і ТОВ «Мейрін-ЛТД» не укладалось угод про розірвання договору від 01.01.2019 № 420081725. Також повідомило, що суд не розглядав питання та не приймав рішення про розірвання / визнання недійсним договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг від 01.01.2019 № 420081725. Відтак на жовтень 2023 року зазначений договір є чинним.
- (115) 31 січня 2022 року за адресою: вул. Шалімова Академіка, буд. 67-А, с. Софіївська Борщагівка, Київська обл. зареєстровано об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Калинова фортеця».
- (116) Загальні збори ОСББ «Калинова фортеця», які відбулися 19.02.2022, затвердили відмовитися з 01 квітня 2022 року від послуг з утримання будинку та прибудинкової території, які до 24.02.2022 надавало ТОВ «Мейрін-ЛТД», та почали самостійно здійснювати утримання багатоквартирного будинку, передавши частину функцій ОСББ «Софіївський квартал».
- (117) Враховуючи наведене, ОСББ «Калинова фортеця» звернулося до ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» із заявою-приєднанням від 21.02.2023 з метою укладення договору споживача про надання послуг із розподілу електричної енергії.
- (118) Листом від 30.05.2023 № 20-2-3126 ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» повідомило ОСББ «Калинова фортеця» про приєднання до договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії, укладення додатків (не публічних) та присвоєння ОСББ «Калинова фортеця» особового рахунку № 220101160.
- (119) При цьому ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» повідомило, що згідно з паспортом точки (точок) розподілу електричної енергії, що є додатком № 2 до договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії о/р 220101160, ЕІС-коди точок розподілу: 62Z7221988666342, 62Z8899531266748, 62Z7979866693336, 62Z1454594980720, 62Z0636687941879 на установках 62Z025708947780X, 62Z0636687941879, 62Z4728926407812.
- (120) Додатково ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» зазначило, що на жовтень 2023 року заборгованості ОСББ «Калинова фортеця» перед ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» за надання послуг з розподілу електричної енергії не існує.
- (121) При цьому ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» зазначило, що на жовтень 2023 року договір споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії о/р 22006550 на об'єкт ЕІС-код точки/точок розподілу 62Z025708947780X, 62Z0636687941879, 62Z4728926407812, що був укладений з ТОВ «Мейрін-ЛТД», не

чинний. На підтвердження ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» надало копію листа від 05.05.2023 № 11 про припинення дії договору у зв'язку зі зміною власника.

- (122) Відповідно до пункту 3.1.6 глави 3.1 розділу III ПРРЕЕ постачання електричної енергії споживачу здійснюється, якщо:
- 1) об'єкт споживача підключений до мереж оператора системи у встановленому законодавством порядку;
  - 2) електропостачальник за договором з оператором системи отримав доступ до мереж та можливість продажу електричної енергії на території діяльності оператора системи;
  - 3) споживач є стороною діючих договорів:
    - про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, крім випадку здійснення розподілу (передачі) електричної енергії оператором системи до власних електроустановок;
    - про постачання електричної енергії споживачу або про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, або про постачання електричної енергії постачальником «останньої надії»;
    - про надання послуг комерційного обліку електричної енергії, крім випадків, коли роль постачальника послуг комерційного обліку виконує оператор системи, до мереж якого приєднаний цей споживач;
  - 4) за усіма точками комерційного обліку на об'єкті (об'єктах) споживача, за якими здійснюється (планується) постачання електричної енергії, укладено договір з постачальником послуг комерційного обліку про надання послуг комерційного обліку електричної енергії;
  - 5) відсутній факт припинення/призупинення постачання електричної енергії або надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії у випадках, передбачених законодавством у сфері енергетики;
  - 6) відсутня прострочена заборгованість за договорами про постачання електричної енергії або про надання послуг системи розподілу/передачі.
- За наявності боргу в більшому розмірі, ніж вартість електричної енергії, спожитої протягом двох попередніх місяців, електропостачальник (крім постачальника універсальних послуг та постачальника «останньої надії») має право розірвати договір про постачання електричної енергії згідно з його умовами, якщо інше не передбачено умовами договору (комерційною пропозицією).
- (123) Враховуючи той факт, що договір споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії о/р 22006550 на об'єкт, ЕІС-код точки/точок розподілу 62Z025708947780X, 62Z0636687941879, 62Z4728926407812, що був укладений з ТОВ «Мейрін-ЛТД», втратив чинність у зв'язку зі зміною власника, що підтверджується листом від 05.05.2023 № 11, договір постачання від 01.01.2019 № 420081725, укладений між ТОВ «Київська обласна ЕК» і ТОВ «Мейрін-ЛТД», мав бути також припинений у частині постачання електричної енергії щодо об'єкта (ЕІС-код точки/точок розподілу 62Z025708947780X, 62Z0636687941879, 62Z4728926407812).
- (124) ОСББ «Калинова фортеця» звернулося до ТОВ «Київська обласна ЕК» із заявою-приєднанням до умов договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг: 09 травня 2023 року на адресу ТОВ «Київська обласна ЕК» надійшла заява-приєднання до умов договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг від ОСББ «Калинова фортеця» на умовах комерційної пропозиції «Побут».

- (125) Листом від 11.05.2023 № РК-508/1 ТОВ «Київська обласна ЕК» надало відповідь разом із додатком – копією відповіді ТОВ «Київська обласна ЕК» від 10.05.2023 № 1525 на адвокатський запит – та зазначило, що пунктом 3.2.6 глави 3.2 розділу III ПРРЕЕ передбачено, що електропостачальник може відмовити, якщо споживач не відповідає критеріям, встановленим для споживача універсальної послуги, та/або об'єкт споживача не відповідає критеріям, зазначеним в обраній комерційній пропозиції.
- (126) 17 травня 2023 року та 31 травня 2023 року ОСББ «Калинова фортеця» направляло на адресу ТОВ «Київська обласна ЕК» заяви-приєднання до умов договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг на умовах комерційної пропозиції «Універсал».
- (127) Листом від 05.06.2023 № РК-604 ТОВ «Київська обласна ЕК» надало відповідь та запропонувало провести спільну зустріч із представниками ОСББ «Калинова фортеця» і ТОВ «Мейрін-ЛТД» для вирішення питання погашення заборгованості та подальшого переукладення договору про постачання електричної енергії.
- (128) Пунктом 4.27 розділу IV ПРРЕЕ передбачено, що в разі звільнення приміщення та/або остаточного припинення користування електричною енергією споживач зобов'язаний повідомити електропостачальника та оператора системи або основного споживача про намір припинити дію відповідних договорів не пізніше ніж за 20 робочих днів до дня звільнення приміщення та/або остаточного припинення користування електричною енергією та надати заяву щодо розірвання договорів і в цей самий термін здійснити сплату всіх видів платежів, передбачених відповідними договорами, до заявленого споживачем дня звільнення приміщення та/або остаточного припинення користування електричною енергією включно.
- (129) ТОВ «Київська обласна ЕК» зазначило, що ТОВ «Мейрін-ЛТД» не повідомило ТОВ «Київська обласна ЕК» про остаточне припинення користування електричною енергією, а також не здійснило сплату усіх платежів, передбачених договором № 420081725.
- (130) ТОВ «Київська обласна ЕК» повідомило, що готове розглянути та реалізувати різні шляхи врегулювання питання заборгованості ТОВ «Мейрін-ЛТД» перед ТОВ «Київська обласна ЕК», а саме, укладення з окремими мешканцями квартир у багатоквартирному житловому будинку № 67А по вул. Шалімова Академіка договорів поруки, за якими мешканці зможуть здійснити оплату їх заборгованості, що виникла перед ТОВ «Мейрін-ЛТД», у рахунок погашення боргу ТОВ «Мейрін-ЛТД» за спожиту електричну енергію перед ТОВ «Київська обласна ЕК» в обсязі споживання власного помешкання.
- (131) Як встановлено, між ТОВ «Київська обласна ЕК» та побутовими споживачами (власниками квартир) у будинку за адресою: вул. Шалімова Академіка, буд. 67-А, с. Софіївська Борщагівка, Київська обл. укладені прямі договори про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг. Власники квартир вказаного багатоквартирного житлового будинку забезпечені електричною енергією, яка поставляється за тарифом для побутових споживачів.
- (132) При цьому ТОВ «Київська обласна ЕК» відмовило ОСББ «Калинова фортеця» в укладенні договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, аргументуючи це наявністю непогашеного боргу попереднього

управителя будинку ТОВ «Мейрін-ЛТД» перед ТОВ «Київська обласна ЕК», та спонукає мешканців багатоквартирного житлового будинку, розташованого за адресою: вул. Шалімова Академіка, буд. 67-А, с. Софіївська Борщагівка, Київська область, до укладення договорів поруки, за якими мешканці зможуть здійснити оплату їх заборгованості, що виникла перед ТОВ «Мейрін-ЛТД», у рахунок погашення боргу ТОВ «Мейрін-ЛТД» за спожиту електричну енергію перед ТОВ «Київська обласна ЕК».

- (133) Разом із тим ТОВ «Київська обласна ЕК» позивалося до суду до ТОВ «Мейрін-ЛТД» та рішенням Господарського суду Київської області від 15.11.2022 у справі № 911/832/22 постановлено:
- стягнути солідарно з ТОВ «Мейрін-ЛТД» і ТОВ «Еліт Клас» на користь ТОВ «Київська обласна ЕК» 36 351 (тридцять шість тисяч триста п'ятдесят одну) грн 77 коп. заборгованості за спожиту електричну енергію;
  - стягнути з ТОВ «Мейрін-ЛТД» на користь ТОВ «Київська обласна ЕК» 5 744 708 (п'ять мільйонів сімсот сорок чотири тисячі сімсот вісім) грн 59 коп. заборгованості за спожиту електричну енергію, 206 986 (двісті шість тисяч дев'яност вісімдесят шість) грн 09 коп. пені, 31 858 (тридцять одну тисячу вісімсот п'ятдесят вісім) грн 36 коп. 3 % річних, 266 828 (двісті шістьдесят шість тисяч вісімсот двадцять вісім) грн 30 коп. інфляційних втрат та 47 150 (сорок сім тисяч сто п'ятдесят) грн 49 коп. витрат зі сплати судового збору.
- (134) Дії ТОВ «Київська обласна ЕК», які полягають у відмові ОСББ «Калинова фортеця» в укладенні договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, аргументуючи це боргами попереднього управителя будинку, розташованого за адресою: вул. Шалімова Академіка, буд. 67-А, с. Софіївська Борщагівка, Київська обл., – ТОВ «Мейрін-ЛТД» перед ТОВ «Київська обласна ЕК», суперечать положенням пункту 4.27 розділу IV ПРРЕЕ, у якому зазначено, зокрема, таке:
- дія договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії достроково припиняється у разі отримання оператором системи від нового або від попереднього власника (користувача) об'єкта споживача документального підтвердження факту зміни власника (користувача) цього об'єкта;
  - дія договору про постачання електричної енергії достроково припиняється у разі отримання електропостачальником від оператора системи або нового чи попереднього власника (користувача) об'єкта споживача документального підтвердження факту укладення договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії між оператором системи і новим власником (користувачем) цього об'єкта;
  - у такому разі дія відповідних договорів припиняється в частині постачання та розподілу електричної енергії на об'єкт, а в частині виконання фінансових зобов'язань сторін (які виникли на дату припинення дії договорів) їх дія продовжується до дати здійснення повного взаєморозрахунку між сторонами.
- (135) ТОВ «Київська обласна ЕК» листом від 05.06.2023 № РК-604 повідомило ОСББ «Калинова фортеця», зокрема, таке: *«У ході розгляду звернення та наданого пакету документів було з'ясовано, що **при заключенні договору про надання послуг з розподілу електричної енергії з оператором системи розподілу ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» у договорі не були зафіксовані показники засобів обліку станом на дату переходу багатоквартирного житлового будинку на самозабезпечення.**»*

- (136) Тобто ТОВ «Київська обласна ЕК» було обізнане про наявність укладеного договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії між оператором системи (ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі») і новим власником (користувачем) об'єкта (ОСББ «Калинова фортеця»).
- (137) При цьому ТОВ «Київська обласна ЕК» повідомило ОСББ «Калинова фортеця», що Товариство на цей момент не вбачає можливим укласти договір про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг з ОСББ «Калинова фортеця».
- (138) Оскільки ОСББ «Калинова фортеця» відмовилося від послуг ТОВ «Мейрін-ЛТД» з утримання будинку та прибудинкової території та за наявності укладеного між ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» та ОСББ «Калинова фортеця» договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії (ОСББ «Калинова фортеця» присвоєно особовий рахунок № 220101160), дія договору, укладеного між ТОВ «Київська обласна ЕК» і ТОВ «Мейрін-ЛТД» від 01.01.2019 № 420081725 припиняється в частині постачання та розподілу електричної енергії на об'єкт, а в частині виконання фінансових зобов'язань сторін (які виникли на дату припинення дії договорів) триває до дати здійснення повного взаєморозрахунку між сторонами. З новим споживачем мають укладатися договори відповідно до вимог законодавства України, зокрема, вимог ПРРЕЕ.
- (139) Відповідно до пункту 1.2.8 глави 1.2 розділу I ПРРЕЕ **постачальник універсальної послуги не може відмовити побутовому споживачу**, малому непобутовому споживачу або іншому споживачу, який відповідно до законодавства має право на отримання універсальних послуг, електроустановки якого розташовані на території діяльності постачальника універсальної послуги, **в укладенні такого договору за умови наявності у споживача чинного договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії.**

5. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (140) Отже, відмова ТОВ «Київська обласна ЕК» в укладенні договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг може призвести до ущемлення прав та інтересів ОСББ «Калинова фортеця», оскільки порушуються права останнього, зокрема, щодо отримання електричної енергії належної якості згідно з умовами договору та стандартами якості електричної енергії, на відшкодування збитків відповідно до умов договору та законодавства України, у разі недотримання показників якості послуг електропостачання та якості електричної енергії. Крім того, спонукання ТОВ «Київська обласна ЕК» ОСББ «Калинова фортеця» та мешканців будинку до погашення боргу ТОВ «Мейрін-ЛТД» перед ТОВ «Київська обласна ЕК», як передумова укладення договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, є проявом ринкової влади та зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на відповідному ринку.
- (141) Наведені дії ТОВ «Київська обласна ЕК» були б неможливими за умови існування значної конкуренції на ринку, адже в такому випадку споживачі послуг із постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг у межах Київської області мали б можливість обирати між кількома виконавцями таких послуг та, у разі ущемлення їх інтересів, обрали б іншого виконавця цих послуг.

- (142) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (143) *Отже, дії ТОВ «Київська обласна ЕК», які полягають у відмові в укладенні договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Київської області шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.*

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (144) Листом від 09.01.2024 № 99 (вх. Відділення № 60-01/113 від 10.01.2024) ТОВ «Київська обласна ЕК» надало Відділенню письмові пояснення щодо змісту подання.
- (145) ТОВ «Київська обласна ЕК», зокрема, зазначило, що під час прийняття рішення у справі № 324/60/107-рп/к.23 потрібно врахувати, що в Господарському суді Київської області розглядається справа № 911/2921/23 за позовом ОСББ «Калинова фортеця» до ТОВ «Київська обласна ЕК» про визнання дій Товариства протиправними та визнання договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг укладеним.
- (146) ТОВ «Київська обласна ЕК» уклало 09.01.2024 з ОСББ «Калинова фортеця» мирову угоду у справі № 911/2921/23, якою досягнуто згоди про те, що ТОВ «Київська обласна ЕК» та ОСББ «Калинова фортеця» укладають договір про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг на умовах комерційної пропозиції «Універсал» із зазначенням дати початку постачання: з «10» грудня 2023 року протягом 3 (трьох) робочих днів із наступного дня після затвердження мирової угоди господарським судом Київської області.
- (147) Ухвалою від 23.01.2024 Господарського суду Київської області у справі № 911/2921/23 затверджено мирову угоду від 09.01.2024 б/н у справі № 911/2921/23, відповідно до якої, зокрема, ТОВ «Київська обласна ЕК» та ОСББ «Калинова фортеця» укладають договір про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг на умовах комерційної пропозиції «Універсал» із зазначенням дати початку постачання: з «10» грудня 2023 року протягом 3 (трьох) робочих днів із наступного дня після затвердження даної мирової угоди господарським судом Київської області.
- (148) При цьому ТОВ «Київська обласна ЕК» листом від 25.01.2024 № 287 (вх. Відділення № 60-01/312 від 25.01.2024) надало Відділенню копію договору від 24.01.2024 № 420105001 про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, укладеного з ОСББ «Калинова фортеця».

- (149) Крім того, Товариство просило закрити провадження у справі, посилаючись на положення частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме на те, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.
- (150) Разом із тим підстави для застосування положення частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та закриття провадження у справі № 324/60/107-рп/к.23 відсутні, оскільки Товариству не надавалося рекомендацій, передбачених положеннями статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (151) При цьому враховано, що ТОВ «Київська обласна ЕК» під час розгляду справи № 324/60/107-рп/к.23, уклавши договір про постачання електричної енергії постачальником універсальних з ОСББ «Калинова фортеця», припинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (152) Додатково ТОВ «Київська обласна ЕК» просило під час прийняття рішення у справі № 324/60/107-рп/к.23 врахувати скрутне фінансове становище Товариства, обумовлене наявністю заборгованості перед учасниками ринку електричної енергії та низьким рівнем розрахунків споживачів за отримані послуги.
- (153) Зауважень та заперечень щодо змісту подання ТОВ «Київська обласна ЕК» у справі № 324/60/107-рп/к.23, які б спростовували факт вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, не надало.

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (154) Отже, доказами, зібраними у справі, доводиться, а поясненнями Відповідача не спростовується висновок Тимчасової адміністративної колегії Антимонопольного комітету України про те, що дії ТОВ «Київська обласна ЕК», які полягають у відмові в укладенні договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Київської області, шляхом вчинення дій, що могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (155) Відповідно до статті 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

8. ВИЗНАЧЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІДПОВІДАЧА

- (156) Згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки)

суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

- (157) Відповідно до звіту про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «Київська обласна ЕК» за 2023 рік становить *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (158) Під час визначення розміру штрафу враховано таке:
- порушення законодавства про захист економічної конкуренції ТОВ «Київська обласна ЕК» вчинило вперше;
  - порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях ТОВ «Київська обласна ЕК» припинено;
  - представником ТОВ «Київська обласна ЕК» на засіданні Тимчасової адміністративної колегії Антимонопольного комітету України було визнано вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (159) Відповідно до абзацу четвертого пункту 2 розділу II Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» справи про узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання, справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (в редакції від 03.06.2016), Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю «Київська обласна ЕК» (08132, Київська обл., Бучанський р-н, м. Вишневе, вул. Київська, буд. 8 В; ідентифікаційний код юридичної особи 42094646) у період з 01 січня 2019 року по 29 грудня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Київської області, оскільки на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

2. Визнати дії товариства з обмеженою відповідальністю «Київська обласна ЕК», які полягають у відмові в укладенні договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Київської області, шляхом вчинення дій, що могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на товариство з обмеженою відповідальністю «Київська обласна ЕК» штраф у розмірі 275 579 (двісті сімдесят п'ять тисяч п'ятсот сімдесят дев'ять) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Згідно із частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова Колегії

Павло КИРИЛЕНКО